

ПВНЗ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
І. І. Литвин
2018 р.

ПРОГРАМА

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

галузь знань   *08 Право*
                          07 Управління та адміністрування
                          23 Соціальна робота

спеціальність   *081 Право*
                          071 Облік і оподаткування
                          231 Соціальна робота

освітня програма *Право*
                          Облік і оподаткування
                          Соціальна робота

форма навчання *денна*

для вступників на освітній рівень *бакалавра*

на основі   *повної загальної середньої освіти*

Кропивницький – 2018 р.

Обговорено
на засіданні кафедри філософських та гуманітарних дисциплін
ПВНЗ КІДМУ
протокол № 7 від 02 березня 2018 року

Затверджено
на засіданні Приймальної комісії
ПВНЗ КІДМУ
Протокол № 4 від 26 березня 2018 р.

Укладачі:

Акімова Наталія Володимирівна – голова предметної комісії,
кандидат філологічних наук;

Коваленко Вікторія Володимирівна – член предметної комісії,
старший викладач;

Ломоносова Людмила Борисівна – член предметної комісії, старший
викладач.

Зміст

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	5
II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	6
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	14
IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	15

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного екзамену з української мови та літератури складено на основі чинної програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України “Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання” від 03.02.2016 р. № 77 та з урахуванням чинних програм з української мови для 5–11 класів.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: “Українська мова” (“Фонетика. Графіка”, “Лексикологія. Фразеологія”, “Будова слова. Словотвір”, “Морфологія”, “Синтаксис”, “Стилістика”, “Орфоепія”, “Орфографія”, “Розвиток мовлення”) та “Українська література” (“Усна народна творчість”, “Давня українська література”, “Література кінця XVIII – початку XX ст.”, “Література XX ст.”, “Твори українських письменників-емігрантів”, “Сучасний літературний процес”).

Вступний екзамен з української мови та літератури для вступників включає:

- 1) тестові завдання з української мови;
- 2) тестові завдання з української літератури.

Варіант тестових завдань містить 25 завдань з української мови та літератури з вибором однієї правильної відповіді.

Тривалість випробування – 1 година (60 хвилин).

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. ФОНЕТИКА. ГРАФІКА

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. **Фразеологізми**. Приказки, прислів'я, афоризми

3. БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. **Словотвір**. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах

4. МОРФОЛОГІЯ

Іменник. Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви *-а(-я), -у(-ю)* в закінченнях іменників

другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові

Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:

- 1) *один, одна;*
- 2) *два, три, чотири;*
- 3) *від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;*
- 4) *сорок, дев'яносто, сто;*
- 5) *двісті – дев'ятсот;*
- 6) *нуль, тисяча, мільйон, мільярд;*
- 7) збірні;
- 8) дробові.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Особливості правопису числівників

Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників

Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні

дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток.

Вигук. Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.

5. СИНТАКСИС

Словосполучення. Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення

(повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: інтонація й сполучники або сполучні слова; інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

- складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
- складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
- складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

6. СТИЛІСТИКА

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції.

7. ОРФОЕПІЯ

Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію.

Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз'];

2) [г];

3) [ж], [ч], [ш], [дж];

4) груп приголосних (уподібнення, спрощення);

5) м'яких приголосних;

6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом.

8. ОРФОГРАФІЯ

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних.

Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

9. РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. **Пісні Марусі Чурай**. “Віють вітри”, “За світ встали козаченьки”.

Історичні пісні. “Ой Морозе, Морозенку”, “Чи не той то Хміль”.

Тематика, образи, зміст народних дум і балад.

“Дума про Марусю Богуславку”. Балада “Бондарівна”.

2. ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

“Повість минулих літ” (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги, про напад хозарів).

“Слово про похід Ігорів”.

Григорій Сковорода. “De libertate”, “Всякому місту – звичай і права”, “Бджола та Шершень”, афоризми.

3. ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Іван Котляревський. “Енеїда”, “Наталка Полтавка”.

Г. Квітка-Основ'яненко. “Маруся”.

Тарас Шевченко. “До Основ'яненка”, “Катерина”, “Гайдамаки”, “Кавказ”, “Сон” (“У всякого своя доля), “І мертвим, і живим, і ненарожденним...”, “Заповіт”, “Мені однаково”.

Пантелеймон Куліш. “Чорна рада”.

Марко Вовчок. “Максим Гримач”.

Іван Нечуй-Левицький. “Кайдашева сім'я”.

Панас Мирний “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”.

Іван Карпенко-Карий. “Мартин Боруля”.

Іван Франко. “Гімн”, “Чого являєшся мені у сні”, “Мойсей”.

4. ЛІТЕРАТУРА ХХ СТ.

Михайло Коцюбинський. “Тіні забутих предків”, “Intermezzo”.

Ольга Кобилянська. “Земля”.

Леся Українка. “Contra spem spero!”, “Лісова пісня”.

Василь Стефаник. “Камінний хрест”.

Микола Вороний. “Блакитна Панна”.

Олександр Олесь. “Чари ночі”, “О слово рідне! Орле скутий!..”.

Володимир Винниченко. “Момент”.

Павло Тичина. “О панно Інно”, “Арфами, арфами...”, “Ви знаєте, як липа шелестить...”.

Максим Рильський “Молюсь і вірю...”.

Микола Хвильовий. “Я (Романтика)”.

Юрій Яновський. “Подвійне коло”, “Шаланда в морі”.

Володимир Сосюра. “Любіть Україну”.

Валер'ян Підмогильний. “Місто”.
Остап Вишня. “Моя автобіографія”, “Сом”.
Микола Куліш. “Мина Мазайло”.
Богдан-Ігор Антонич. “Різдво”.
Олександр Довженко. “Україна в огні”, “Зачарована Десна”.
Андрій Малишко “Пісня про рушник”.
Василь Симоненко. “Лебеді материнства”.
Олесь Гончар. “За мить щастя”.
Григор Тютюнник. “Три зозулі з поклоном”.
Василь Стус. “Як добре те, що смерті не боюсь я”, “О земле втрачена, явися!..”.
Іван Драч. “Балада про соняшник”.
Ліна Костенко. “Страшні слова, коли вони мовчать”, “Українське альфреско”, “Маруся Чурай”.

5. ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ

Іван Багряний. “Тигролови”.
Євген Маланюк. “Стилет чи стилос?”.

6. СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Загальний огляд, основні тенденції.

Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, “Нова дегенерація”, “Пропала грамота”, “ЛуГоСад”). Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука.

Утворення АУП (Асоціації українських письменників). Література елітарна і масова.

Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси.

Сучасні часописи та альманахи.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступний екзамен передбачає проходження абітурієнтом тестових завдань.

Варіант тестових завдань містить 25 завдань з української мови та літератури з вибором однієї правильної відповіді. За кожне правильно виконане тестове завдання надається 8 балів.

Результати вступного екзамену оцінюються за шкалою: від 100 до 200 балів.

Максимальна кількість балів, які вступник може отримати за правильно виконані тестові завдання, – 200.

Вступник допускається до участі в конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить не менше ніж 100 балів.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – К. : Либідь, 1991. – 254 с.
2. Глушик С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. / С. В. Глушик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : А. С. К., 2006.
3. Головач А.С. Зразки оформлення документів: Для підприємств і громадян / А.С. Головач. – Донецьк : Сталкер, 1997. – 352 с.
4. Ділове мовлення : методичні рекомендації й зразки ділових паперів / уклад. С.В. Шевчук. – К. : КДПІ, 1993. – 32 с.
5. Зубков М. Сучасна українська ділова мова / М. Зубков. – 2-ге вид., доповнене. – Х. : Торсінг, 2002.
6. Коваль А.П. Культура ділового мовлення / А.П. Коваль. – К. : Вища шк., 1974. – 223 с.
7. Козачук Г.О. Практичний курс української мови / Г.О. Козачук, Н.Г. Шкурятяна. – К. : Вища шк., 1993. – 367 с.
8. Козачук Г.О. Українська мова : практикум / Г.О. Козачук. – К. : Вища шк., 1991. – 397 с.
9. Культура української мови : довідник / за ред. В.М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990. – 304 с.
10. Курс лекцій з ділової української мови / укладач: Н. А. Грозовська. – Запоріжжя : ЗДУ, 2000.
11. Лобода В.В. Українська мова в таблицях : довідник / В.В. Лобода, Л.В. Скуратівський. – К. : Вища шк., 1993. – 239 с.
12. Любивець Л.П. Ділові папери / Л.П. Любивець. – К. : Рад. шк., 1981. – 78 с.
13. Марахова А.Ф. Мова сучасних ділових документів / А.Ф. Марахова. – К. : Наук. думка, 1981. – 140 с.
14. Мацько Л.І. Українська мова : навч. посіб. / Л.І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – К. : Вища школа, 2003.
15. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2007.
16. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс : навч. посіб. / В.І. Мозговий. – К. : ЦНЛ, 2006.
17. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови / О.Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1992. – 248 с.
18. Українська ділова і фахова мова : практич. посіб. на щодень / М. Д. Гінзбург, І. О. Требунова, С. Д. Левїна, І. М. Корніловська ; за ред. М. Ф. Гінзбурга. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Інкос : ЦНЛ, 2007.
19. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні, Ін-т української мови. – 7-ме вид., випр. й доп. – К. : Наук. думка, 1998. – 240 с.

20. Чорненький Я. Я. Українська мова (за професійним спрямуванням). Ділова українська мова: Теорія. Практика. Самостійна робота : навч. посіб. / Я. Я. Чорненький. – К. : ЦНЛ, 2004.
21. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення : навч. посіб. / С. В. Шевчук. – К. : Літера ЛТД, 2001.
22. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови / А. А. Бурячок. – 2-ге вид., доопрац. – К. : Наук. думка, 2002. – 464 с.
23. Ващенко В. С. Синонімічний словник-мінімум української мови / В. С. Ващенко. – Дніпропетровськ, 1972. – 91 с.
24. Великий тлумачний словник сучасної української мови / автор, керівник проекту і гол. редактор В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ Перун, 2001, 2005.
25. Великий тлумачний словник української мови / упоряд. Т. В. Ковальова. – Х. : Фоліо, 2005. – 767 с. – (Бібліотека державної мови).
26. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / упоряд. Загнітко А. П. – Донецьк : Бао, 2008. – 704 с.
27. Ганич Д. Словник лінгвістичних термінів / Д. Ганич, І. Олійник. – К. : Вища шк. Голов. вид-во, 1985. – 360 с.
28. Головащук С. І. Українське літературне слововживання : словник-довідник / С. І. Головащук. – К. : Вища шк., 1995. – 319 с.
29. Горпинич В. О. Словник географічних назв України (Топоніми та відтопонімі прикметники) : близько 25 000 слів / В. О. Горпинич. – К. : Довіра, 2001. – 526 с.
30. Гринчишин Д. Г. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – К., 1986. – 222 с.
31. Грінченко Б. Словарь української мови / Б. Грінченко ; зібрала ред. журн. “Киевская старина”. – К. : Довіра – УНВЦ “Рідна мова”, 1997. – Т. 1–4.
32. Демська О. Словник омонімів української мови / О. Демська, І. Кульчицький. – Л. : Фенікс, 1996. – 224 с.
33. Деркач П. Короткий словник синонімів української мови / П. Деркач. – К. : Рад. шк., 1960. – 209 с.
34. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / укл. Г. В. Болдирєв, В. Т. Коломієць, А. П. Крищенко та ін. ; редкол. : О. С. Мельничук (гол. ред.) та ін.. – К. : Наук. думка, Т. І. – 1982. – 631 с., Т. II. – 1985. – 570 с., Т. III. – 1989. – 550 с.
35. Калашник В. С. Словник фразеологічних антонімів української мови / В. С. Калашник, Ж. В. Колоїз. – К. : Довіра, 2001. – 284 с.
36. Коваль А. Крилаті вислови в українській літературній мові. Афоризми, літературні цитати, образні вислови / А. Коваль, В. Коптілов. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вища шк., 1975. – 336 с.
37. Короткий тлумачний словник української мови : близько 6750 слів / за ред. Д. Г. Гринчишина. – 2-е вид., доп. і перероб. – Київ : Рад. школа, 1988.

38. Кочерган М. Словник російсько-українських міжмовних омонімів / М. Кочерган. – К. : Академія, 1997. – 400 с.
39. Лучик А. А. Російсько-український та українсько-російський словник еквівалентів слова / А. А. Лучик. – К. : Довіра, 2004. – 495 с.
40. Новий тлумачний словник української мови : 42 000 слів : у 4 т. / уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. – К. : Аконіт, 1998.
41. Олійник І. С. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник / І. С. Олійник, М. М. Сидоренко. – К. : Рад. шк., 1991. – 400 с.
42. Партико З. В. Словник видавничих термінів / З. В. Партико. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – 68 с.
43. Полюга Л. М. Словник антонімів української мови / Л. М. Полюга ; за ред. Л. С. Паламарчука. – 2-ге вид., доп. і випр. – К. : Довіра, 1999. – 275 с.
44. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови / Л. М. Полюга. – К. : Довіра, 2001. – 477 с.
45. Редько Ю. Сучасні українські прізвища: словник-довідник / Ю. Редько. – К. : Наук. думка, 1966. – 216 с.
46. Російсько-український словник / за ред. д-ра філол. наук., проф. В. В. Жайворонка. – К. : Абрис, 2003. – 1424 с.
47. Російсько-український словник іншомовних слів / уклад. Т. П. Мартиняк ; за ред. проф. А. П. Яреценка. – Х. : Прапор, 1999. – 392 с. – (Серія “Від А до Я”).
48. Російсько-український словник синонімів / за ред. М. Пилинського. – К., 1995. – 265 с.
49. Російсько-український словник-довідник : близько 102 тис. слів і сполучень / упроряд. О.І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк ; за ред. В. М. Брицина. – 2-ге вид. – К. : Довіра, 2008. – 942 с. – (Словники України).
50. Русско-украинский словарь синонимов / под ред. Н. Н. Пилинського. – К. : Освіта, 1995. – 272 с.
51. Сікорська З. С. Українсько-російський словотворчий словник / З. С. Сікорська. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Освіта, 1995. – 256 с.
52. Скрипник Л. Г. Власні імена людей : словник-довідник / Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська ; за ред. В. М. Русанівського. – К. : Наук. думка, 1996. – 333 с.
53. Словник гідронімів України / укл. І. М. Железняк, А. П. Корепанова, Л. Т. Масенко та ін. – К. : Наук. думка, 1979. – 781 с.
54. Словник епітетів української мови / за ред. Л. О. Пустовіт. – К. : Довіра, 1998. – 432 с.
55. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – К. : УРЕ, 1985. – 966 с.
56. Словник іншомовних слів : 10 000 слів / уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К. : Наук. думка, 2000. – 680 с.

57. Словник іншомовних слів : 23 000 слів та термінологічних сполучень / укл. Л. О. Пустовіт, С.І. Скопенко, Г. М. Сюта, І. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2000. – 1018 с.
58. Словник лінгвістичних термінів / укл.: Левицький В. В., Іваницька М. Л., Іваницький Р. В. – Чернівці : ЧДУ, 1996. – 29 с.
59. Словник синонімів української мови : в 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гратюк, С.І. Головащук та ін. – К. : Наук. думка, 1999–2000.
60. Словник скорочень в українській мові : понад 21 000 скорочень / уклад.: Н. Д. Гула, В. В. Жайворонок, Л. П. Жарова та ін. ; за ред. Л. С. Паламарчука. – К. : Вища школа. Головне вид-во, 1988. – 512 с.
61. Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1970–1980.
62. Словник-довідник з культури української мови / Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. – К. : Знання, 2004. – 367 с.
63. Удовиченко Г. М. Фразеологічний словник української мови : в 2 т. / Г. М. Удовиченко. – К. : Вид-во АН України, 1984. – Т. 1. – 304 с.; Т. 2. – 384 с.
64. Український орфографічний словник / уклад.: М. М. Пещак та ін. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Довіра, 2002. – 1006 с.
65. Український орфографічний словник: Орфографічний словник української мови : близько 143 000 слів / за ред. Л. М. Полюги. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Довіра, 2002. – 1006 с.
66. Українсько-російський словник : у 6 т. / гол. ред. чл.-кор. АН УРСР І. М. Кириченко. – К. : АН УРСР, 1953–1963.
67. Фразеологічний словник української мови / укл. В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк та ін. – К. : Наук. думка, 1999. – Т. I. – 528 с.; Т. II. – 984 с.
68. Фразеологічний словник української мови : в 2 кн. / за ред. Л. С. Паламарчука. – К. : Наук. думка, 1993. – Кн. 1. – 528 с.; Кн. 2. – 980 с.
69. Частотний словник сучасної української художньої прози : в 2 т. / редкол. Н. П. Дарчук, В.І. Критська, В. С. Перебийніс (голова) та ін. – К. : Наук. думка, 1981. – Т. I. – 864 с., Т. II. – 886 с.